

Eski Polis memuru Hasan Saylan'ın mahkûm olduğu ceza hakkında Adliye ve Arzuhal encümenleri mazbataları (5/23)

Arzuhal Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Arzuhal Encümeni

13 . III . 1958

Zat ve Evrak No. 14917

Arzuhal En. No. 14328

Adliye Encümeni Reisliğine

4 . III . 1952 günü gecesi saat 22 sıralarında Adana'da Genelevlere girmek isteyen bir grup içerisinde gördüğü 12 - 13 yaşlarındaki çocuğun içeriye girmesine mümanaat eden vazifedar nokta polisine taarruz ve tecavüzde bulunan Rasim Şending ve arkadaşlarının bu toplu tecavüzlerinden dolayı istimdat talebinde bulunulması ve bu evlerden birinden polisi öldürdüler diye vukubulan bir ihbar üzerine yardımcı olarak vazifelendirildiği yere koşup vardığında kalabalığı korkutmak ve dağıtmak ve kendisine karşı her hangi bir tecavüze mahal bırakmamak üzere havaya birkaç el silâh atıp silâhını ancak elinde tutmak suretiyle kavganın vukubulduğu polis noktası önüne yaklaşıldığı vakit, en fazla müteceviz durumda olduğunu gördüğü adı geçen şahsın kardeşi Hakkı'yı sol elinden yakalayıp oradan uzaklaştırmaya çalıştığı sırada tabancanın gayriiradi patlaması neticesinde mumaileyhin ölümüne sebebiyet vermiş olduğundan dolayı, bu yer Ağır Ceza Mahkemesince mahkûm edilip infaz olunmuş bulunan 1 senelik hapis cezasının; tetiğin gayriihtiyari patlamış olduğu ve polis okulunu pek iyi derece ile bitirip 15 küsur senedir meslekte muvaffakiyetle hizmet görmüş, sevilen ve takdirnamelerle taltif olunmuş 5 çocuk babası bir memur ve aile reisi olduğu göz önüne alınmak suretiyle affedilmesini isteyen eski polis memurlarından Hasan Saylan'ın encümenimize havale buyurulan 13 . VIII . 1957 tarihli istidası Dahilî Nizamnamenin 54 ncü maddesine tevfi kan celbolunan mahkûmiyet dosyası ile birlikte tetkik ve müzakere olundu,

İncelenen mahkûmiyet dosyasına nazaran; müstedinin beyanı veçhile cereyan eden hâdisede, mahkemece; müstedinin maktulü kasden öldürmesi için ortada hiçbir sebep bulunmadığı ve vurmasında da keza müdafaa zaruretinin icabettirdiği hududu tecavüz gibi haller bahis mevzuu olmayıp munhasıran dolu ve emniyeti açık bulunan silâhını zarar yapacak şekilde namlusunu maktule doğru tutmaması ve maktulü götürürken bu suretle ihtiyata riayet eylemesi gerekirken hilâfına hareket etmesi yüzünden silâhının patlamış olması ve ölümün husule gelmiş bulunmasında dikkatsizlik ve tedbirsizliği sabit görüldüğünden Türk Ceza Kanununun 455/1 ve; polis ve bekçinin dövülmesi ve tecavüze uğraması ve sanığın maktul Hakkı'yı kavgaya eder vaziyette görmesi ve uzaklaştırmak istemesine rağmen bu şahsın muhalefet göstermesi takdiri tahfif sebebi addolunarak 59 ncü maddelerine tevfi kan neticeten ve tenzilen 1 sene hapse mahkûm edilmiş bulunduğu anlaşılmıştır.

Hâdisi sırasında filhakika; istimdat talebinde bulunan polise fiilî tecavüz ve mukavemette bulunmuş ve 5 . III . 1952 tarihli bir rapora göre, memur 3 gün mûtat işine mâni olacak ve bir haftada iyileşecek derecede muhtelif yerlerinden yaralanmış ve müteceviz Rasim Şending de bu yüzden (kendisini mağdur gösterecek ortada hiçbir sebep yokken vurması, yere düşürmesi ve sair şekilde mukavemette bulunması sebebiyle) 3 ay hapse mahkûm edilmiştir.

Vakanın belirtilen bu oluş şekline, zaman ve mahalline göre; müstedinin vazifelendirildiği vaka mahallinde havaya silâh atmış ve elinde bulundurmış olması basiret ve ihtiyat iktizası bulunduğu gibi adli vazifesini ifa maksadı ile mütecevizi götürürken tabancasını emniyete almamış olmasında da keza bir ihtiyatsızlık mütalâası mümkün görülememiştir.

Kaldı ki, müstedi, polis Vazife Salâhiyet Kanunu ve Nizamnamesine göre silâh taşımaya ve bu kabül ahvalde silâh istimaline mezun bir kimse bulunmaktadır.

Objektif hukuk ölçülerine göre; bu taksirli suçundan dolayı bizzarure mahkûm edilen mumaileyh; tetkik olunan sicilli ve 11 yıllık tezkiye varakaları münderecatı itibarıyla de; Orta ve polis okullarından mezun, 1939 yılında mesleke intisabetmiş ve takdirname ile taltif olunmuş 5 çocuklu bir aile reisi ve müspet durumlu bir memurdur.

Taayyün ve tavazzuh eden bu durumuna ve Türk Ceza Kanununun 98 nei maddesinin son bendinin; infaz olunmuş bulunan bir cezanın

dahi mücerret netice bakımından ele alınmasını mümkün kılan metnine göre; müstedinin vâkı af talebinin dikkate alınmasına ve kendisinin yukarıda belirtilen hukuki ve maddi sebeplere binaen af ve atifete lâayık bulunduğu Reisvekili Hüseyin Ortakcıoğlu ve âzadan Mithat Dayıoğlu'nun vâkı muhalefetlerine karşı ekseriyetle karar verilmiş ve bu bapta tanzim olunan işbu inha mazbatamız saygı ile sunulmuştur.

Arzuhal Encümeni

Reisi Y.

Mazbata Muharriri

Çorum

Muhalifim

H. Ortakcıoğlu

Kâtip

Antalya

Y. Yazıcı

Bolu

Muhalifim

M. Dayıoğlu

Erzurum

M. Eyüboğlu

Bu Mazbata Muharriri

Samsun

N. Ulusoy

Ankara

R. Dengin

Çanakkale

A. H. Sezen

Siird

F. Şendur

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 14917/14328

Karar No. 49

6. VI. 1958

Arzuhal Encümeni Reisliğine

13. III. 1958 gün ve 14817/14328 sayılı mazbatanızla hususi affı inha edilen Hasan Saylan'ın dosyası encümenimizce tetkik ve müzakere edildi :

Adı geçene Adana Ağır Ceza Mahkemesinin 1. X. 1952 gün ve 1952/39 esas ve 1952/254 sayılı kararı ile tedbirsizlik ve dikkatsizlikle ölüme sebebiyet vermekten bir yıl hapis ve 150 lira ağır para cezasına mahkûmiyetine karar verildiği ve bu kararın Temyiz Mahkemesinin Birinci Ceza Dairesinin 3. III. 1953 gün ve 676/757 sayılı ilâmiyle tasdik edilmek suretiyle kesinleştiği ve cezasının da infaz olunduğu anlaşılmıştır.

Hususi af talebinde bulunan Hasan Saylan'ın cezası infaz edilmiş olduğu eihetle Türk Ceza Kanununun 98 nei maddesinin ruh ve maksadı hususi af talebinin kabulüne imkân vermediği eihetle bu af talebinin reddine encümenimizce it-

tifakla 6. VI. 1958 de karar verildi. Muameleli dosya aynen ilişik olarak takdim kılındı.

Adliye Encümeni Reisi Bu Mazbata Muharriri

Aydın

C. Ülkü

Adana

H. Öner

Gaziantep

A. Şahin

İsparta

S. Bilgiç

İmzada bulunamadı

İzmir

E. Kavur

İmzada bulunamadı

Mardin

M. K. Boran

Urfa

A. Akan

Balıkesir

V. Asena

İçel

M. Dölek

İzmir

N. Davran

Manisa

Â. Akın

Rize

M. Önal

Arzuhal Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Arzuhal Encümeni

23 . III . 1959

Zat ve Evrak No. : 14917/1808

Arzuhal En. No. : 14328/1808

Karar No. : 14/2

Yüksek Reisliğe

13 . III . 1958 gün ve 14918/14328 sayılı inha mazbatasında bertafsil açıklanan sebeplere binaen; Selef Encümence af talebi kabule şayan görülen Adana Emniyet Kadrosu Polis memurlarından Hasan Saylan hakkında 4.III.1952 gecesi saat 22 sıralarında genel evler polistasında vazife gören arkadaşı Polis Ahmet Dağ'a; fiili tecavüzde bulunup 3 gün işine mâni olacak ve bir hafta da iyileşecek derecede yaralayan 10 kişilik bir grupla aralarında çıkan kavga ve vâkı istimdat talebi üzerine; vazifeten gönderildiği hâdisde mahallindeki kalabalığı dağıtmak maksadiyle ihtiyaten bir elinde tabancası bulunduğu ve diğer eli ile de en fazla mütecaviz durumda olan Hakkı Şending'i yakalayıp getirmeğe çalışırken; tabancasının patlaması neticesi adı geçenin ölümüne sebebiyet vermekten Adana Ağır Ceza Mahkemesince hüküm ve infaz olunmuş bulunma ve bu sebeple Memurin Kanununun madde mahsusuna tevfikan vazifesinden uzaklaştırılan müstedinin 1 senelik hapis cezasının affına mütedair zikrolunan mazbata; Adalet Encümeninin 6 . VI . 1958 gün ve 49 sayılı Kararıyla, mücerret cezanın infaz olunmuş bulunması bakımından reddedilmiş olduğundan bu baptaki dosya encümenimizin 28 . I . 1959 tarihli toplantısında tekrar tetkik ve müzakere olundu.

Müşarünileyh encümenin Türk Ceza Kanununun 98 nci maddesi üzerindeki görüşünün mezkûr maddenin sarahatine uygun bulunmadığı ve madde metninin infaz olunmuş bir cezanın netice bakımından ele alınmasına asla mâni bir hüküm ihtiva etmediği nitekim, hususi af müessesesi ile; kanuni mahcuriyetlerin ref olunması ve hususi affı tazammun eden kanun veva kararnamede sarahat bulunduğu takdirde fer'i ve mütemmim cezaların dahi ortadan kaldırılması mümkün bulunduğu ekseriyetle tesbit ve kararlaştırılmıştır.

Yüksek Meclişçe de bâzı eşhasın infaz olunmuş cezaları mücerret netice bakımından ele alınıp afları cihetine gidilmiş ve gidilmekte nitekim son defa; Alemdar Güngör adındaki bir şahsın infaz olunan cezasının affına mütedair çıkarılan bir kanunla, müstenidi bulunan aynı görüşü muhtevi selef encümen mazbatası da tasvip buyurulmuş bulunulmaktadır.

Bu muttarit tatbikat; encümenimizin belirtilen bu noktai nazarını müeyyit bulunduğu gibi, cezasının infazı şu veya bu sebeple tehir edilmiş olan bir şahısla, mahkûmiyetini çekmiş olan bir şahsın Yüksek Meclisin atıfetinden istifade mevzuunda ve Türk Ceza Kanununun 81 ve 89 ncu maddelerinin tatbikinde, keza hususi kanunlarda derpiş olunan memnuiyet ve mahrumiyetlerden kurtarılması hususunda farklı muameleye tâbi tutulmaları da hususi af müessesesinden maksud olan gaye ve maksatla gayrikabili telif bulunmuştur.

İncelenen sicillerine nazaran; 15 yıllık dürist ve gayretli bir meslek mensubu ve 5 çocuklu bir aile reisi olan müstedinin mahkemece dahi kabul edildiği üzere; tamamen gayriiradi bir harehareket ve vazife gayreti sebebi ile vukubulan fiilinden dolayı meslekinden ve geçiminden mahrum bırakılması muvafık ve musip görülmemiştir.

Aralarında bulunan 12 - 13 yaşlarındaki bir çocuğu beraberlerinde içeri sokmak istiyen mütecavizlere karşı vazifesi icabı mümaniat eden bir polisi dövüp yaralayan ve tecavüzlerine devam eden mütecavizlerden birinin, polisin kanuni davetine karşı gelmesi ve zorla getirilmesi esnasında kazaen vukubulan ölümü hâdisesinde müstedi; Polis vazife ve salâhiyet Kanununa tevfikan silâh istimaline dahi yetkili olup mütecavizlerden maktulün kardeşi de bu tecavüzi harekettenden dolayı mahkûm edilmiş bulunmaktadır. Şu vaziyet karşısında müstedi; objektif hukukun statik hükümleri muvacehesinde bizzarur

ve asgari miktar üzerinden mahkûm edilmiş bulunulmaktadır.

Arz ve izah olunan bu duruma göre; vazifesi icabını yapmaktan başka bir harekette bulunmadığı neticesine varılan ve tetkik olunan 11 yıllık sicillerine nazaran; mesleki için yararlı olduğu anlaşılan müstedinin, encümenimize Yüksek Meclisin hudutsuz olan atıfetinden faydalandırılmasının muvafığı madelet olacağına ve bu sebeple mezkûr inha kararında ısrar olunmasına Reis Hüseyin Ortakçoğlu ile, âzadan Mahmut Ataman ve Sait Açar'ın muhalefetlerine, Mehmet Eyüpoğlu ve İsmail Güven'in müstenkif kalmalarına karşı ekseriyetle karar verilmiştir.

Keyfiyet; Umumi Heyetin Yüksek tasviple-

rine sunulmak üzere işbu mazbatamızla saygı ile arz olunur.

Arzuhal Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri	
Çorum	Samsun	
Muhalifim	N. Ulusoy	
H. Ortakçoğlu		
Adana	Adıyaman	Bingöl
H. Öner	Muhalifim	M. N. Okcuoğlu
	S. Açar	
Elâzığ	Erzurum	Niğde
M. Altandoğan	Müstenkifim	Müstenkifim
	M. Eyüboğlu	İ. Güven
Yozgad		Yozgad
Muhalifim		S. Eronat
M. Ataman		

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No: 5/23
Karar No: 56

8 . VI . 1959

Yüksek Reislige

Tedbirsizlik ve dikkatsizlikle ölüme sebebiyet vermekten Seyhan Ağır Ceza Mahkemesinin 1 . X . 1952 tarih ve 1952/39 esas, 254 karar sayılı ilâmı ile Türk Ceza Kanununun 455/1 ve 59 ncu madde hükümlerine tevfikân bir sene hapis ve 150 lira ağır para cezasına mahkûm bulunduğundan affını talebeden eski polis memurlarından 81 yaka sayılı Eminoğlu 1329 doğumlu Hasan Saylan'ın talebinin is'af ve kabulü hakkındaki Arzuhal Encümeninin 13 . III . 1958 tarih ve 14328/14917 sayılı inha mazbatası encümenimize tevdi olunarak yapılan tetkikat sonunda talebinin reddi hakkında 6 . VI . 1958 tarih ve 49 karar sayılı mazbata tanzim olunarak mezkûr encümene iadeten tevdi edilmiştir.

Ancak, Arzuhal Encümeninin evvelki noktâi nazarında ısrarı mutazammın bulunan 23 . III . 1959 tarih ve 14/2 karar sayılı mazbatası Umumi Heyetin 15 . V . 1959 tarih ve 68 nci İnikadında müzakere edilerek Arzuhal Encümeninin teklif ettiği af talebini kabule şayan görmüş ve bu hususta kanun metninin hazırlanması hakkında dosya encümenimize havale edilmiş oldu-

ğundan keyfiyet tetkik ve müzakere edildi :

Mahkûm Hasan Saylan'ın affını mutazammın hukuki mesnet bulunmamış ise de Yüksek Umumi Heyeti atıfet temayülüne iştirak edilerek hukuki neticeleriyle affa mütedair kanun metninin tanzimine encümenimize ittifakla karar verildi.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reislige sunulur.

Adliye Encümeni Reisi	Reisvekili	
Aydın	Çorum	
C. Ülkü	M. K. Biberoglu	
Bu M. Muharriri		
Bursa	Afyon K.	Burdur
H. Bayrı	O. Talu	B. Kayaalp
Çanakkale	Denizli	Gaziantep
S. Sezgin	İ. Hadımlıoğlu	A. Şahin
İçel	İsparta	İzmir
M. Dölek	S. Bilgiç	N. Davran
Sakarya	Siird	Yozgad
N. Kirişcioğlu	F. Şendur	M. Ataman
	Balıkesir	
	V. Asena	

ADLIYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

*Eski polis memurlarından 81 yaka sayılı Emin-
oğlu 1329 doğumlu Hasan Saylan'ın affına dair
Kanun*

MADDE 1. — Seyhan Ağır Ceza Mahkemesinin 1 . X . 1952 tarih ve 1952/39 esas, 254 karar sayılı ilâmı ile Türk Ceza Kanununun 455/1 ve 59 ncu maddeleri hükümlerine tevfikân bir sene hapis ve 150 lira ağır para cezası hukuki neticeleriyle affedilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya Adliye Ve-kili memurdur.

